

Projekt edukacyjny MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

Dr Iwona ARTOWICZ-SKOWROŃSKA

*Nie tylko kraj ten, w którym żyjecie,
Ojczyznę waszą się zowie:
Bo jest i druga ojczyzna, dziecię,
co w polskim mieści się słowie.*

Władysław Betza „Polska mowa”

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego przypada w Unii Europejskiej 21 lutego. Święto to zostało ustanowione przez UNESCO w 1999 roku na pamiątkę wydarzeń z 1952 roku, kiedy to w miejscowości Dhaka (obecnej stolicy Bangladeszu) zginęło pięcioro studentów, którzy domagali się nadania językowi bengalskiemu statusu języka urzędowego. Pierwsze obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego zorganizowano w Polsce 11 lat temu.

Przygotowania do zorganizowania tego święta w Zespole Szkół nr 1 w Brwinowie trwały 5 miesięcy – od października 2015 do lutego 2016. Szczegółowy harmonogram prac został zamieszczony w Karcie Projektu Edukacyjnego.

Publiczne przedstawienie rezultatów projektu miało miejsce 26 lutego 2016 roku w godzinach od 9 do 12. Świętowanie zaczęliśmy od wystuchania słowa wstępnego pani dyrektor Anny Kurman. Pani dyrektor, jak na historyka przystało, opowiedziała

o historii Dnia Języka Ojczystego oraz o wyjątkowym charakterze placówki, w której od lat kultywowane są takie wartości, jak wielokulturowość czy otwartość na inne języki. Dyrekcja przywitała także naszego znakomitego gościa – panią Martę Choroszczyńską – konsultantkę ds. języka polskiego w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Pierwszym punktem programu było **spotkanie z poezją księdza Jana Twardowskiego**, związane z 10. rocznicą jego śmierci. Przygotowaliśmy plakat z sylwetką poety oraz dekoracje ścienne z wybranymi cytatami z jego twórczości. Jedną z uczennic gimnazjum zapoznaliśmy publiczność z życiem i twórczością poety, która jest bliska osobom w każdym wieku. Utwory poety recytowały zarówno dzieci z oddziału przedszkolnego, jak i gimnazjalistki.

W związku z realizacją priorytetu szkoły pn. „Podniesienie kultury słowa poprzez rozwój czytelnictwa i dbałość o poprawność językową nie tylko

na lekcjach języka polskiego¹ uruchomiliśmy **Dyskusyjny Klub Edukacyjny**, którego celem jest kontakt z ciekawą książką oraz uczestnictwo w spotkaniach z pisarzami. Nasza szkoła może się pochwalić wybitnym autorem-podróżnikiem, a równocześnie nauczycielem religii, panem Krzysztofem Michalakiem. Pan Krzysztof jest autorem książki „Z bumerangiem dookoła świata”. Prezentacją swojej podróży, pamiątek, slajdów uświetnił obchody Dnia Języka Ojczystego. Uczniowie słuchali z ogromnym zainteresowaniem, gdy pan Krzysztof opowiadał o „zdobywaniu” kolejnych kontynentów na...rowerze! Przekazał uczniom to co najważniejsze, a mianowicie, że warto mieć marzenia oraz je spełniać. Kolejne spotkania z autorami książek wznawiamy już w kwietniu.

Ogromne poruszenie wywołał konkurs „**Wiem wszystko o języku polskim**”, w którym brali wspólnie udział uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum. Ciekawym rozwiązaniem było połączenie uczniów w drużyny A, B i C. Drużynę A stanowili przedstawiciele uczniów uczęszczających do

klas A szkoły podstawowej i gimnazjum itd.² Turniej składał się z trzech tur. W każdej było po sześć zadań. Dodatkowo w dwóch pierwszych turach mieliśmy możliwość poznania Błyskawicznych Dziejów Polszczyzny, a w trzeciej postuchaliśmy wyników sondy na temat wiedzy o języku, przeprowadzonej wśród dzieci z oddziału przedszkolnego pod kierownictwem pani Bożeny Gubernat-Maciszewskiej. Największe emocje wzbudzało rozwiązywanie rebusów i krzyżówek. Uczniowie musieli także zmierzyć się z „tamaćcami językowymi”. Catej rywalizacji wtórował gorący doping publiczności. Oczywiście nie bez znaczenia była osoba prowadząca, nasz pedagog, matematyk, artysta kabaretowy, a przede wszystkim wielki przyjaciel młodzieży, pan Michał Bańka. Szanowne jury, złożone z wybitnych specjalistek z dziedziny językoznawstwa, a równocześnie naszych najlepszych polonistek, miało trudną pracę, bo walka była niezwykle wyrównana. Ostatecznie cały turniej wygrała drużyna złożona z przedstawicieli klas A. Wszyscy uczestnicy otrzymali, dzięki hojności rady rodziców, nagrody książkowe oraz inne cenne nagrody.

¹ Priorytet realizowany w Zespole Szkół nr 1 w Brwinowie w terminie listopad 2015 – grudzień 2016 jest wspomagany przez Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, reprezentowane przez panią Martę Choroszczyńską.

² W placówce edukacyjnej od klasy IV SP do klasy III gimnazjum mamy po trzy oddziały klasowe dla każdego rocznika, czyli A, B i C. Wyznaczenie trzech drużyn oraz przygotowanie trzech tur pytań było celowym, starannie zaplanowanym przedsięwzięciem.

Po emocjach związanych z turniejem przyszedł czas na **występy artystów z naszej szkoły**. Jako pierwsi wystąpili najmłodszy uczniowie z oddziału przedszkolnego, przygotowani przez panią Elżbietę Szumito-Żak. „Literkowe abecadło. Słowo poetyckie na temat języka ojczystego” przedstawiły Alicja Gajownik, Natalia Mączyńska i Jagoda Matoga – uczennice gimnazjum. Na zakończenie mieliśmy przyjemność obejrzeć trzy skecze przygotowane przez szkolny kabaret prowadzony przez pana Michała Bańkę. Uśmiełaliśmy się do też!

W trakcie Dnia Języka Ojczystego ogłosiliśmy wyniki konkursu na najciekawszy plakat ilustrujący neologizm³. Każda z klas losowała jeden neologizm, który następnie opracowywała na zajęciach artystycznych z panią Bogumiłą Niemirowską. Wszystkie plakaty były bardzo starannie i ciekawie wykonane. Jurorzy mieli ogromny problem, który plakat wybrać. Ostatecznie wygrały następujące klasy: ze szkoły podstawowej klasa IV B z plakatem ilustrującym „kokoning” (wychowawczynie pani Teresa Traczyk), a z gimnazjum klasa III B pokazująca „nomofobie” (wychowawczynie pani Dagmara

³ Neologizmy należało najpierw wdrożyć na lekcjach języka polskiego, a dopiero w dalszej kolejności przystąpić do konkursu plastycznego.

Dukielska). Wyróżniono także pracę klasy II B, ilustrującą „ortoreksję” (wychowawczynie pani Małgorzata Korpala). Zwycięskie klasy IV B SP i III B gim. otrzymały w prezencie od rady rodziców po 400 zł na bilety do kina dla wszystkich. Wszystkie plakaty można było podziwiać w holu głównym.

W holu głównym zamieszczono także piękną wystawę ekoliterek, przygotowywaną przez kilka miesięcy przez dzieci z klasy II E SP pod kierunkiem pani Barbary Zieńko.

Równoległe do uroczystości odbywających się w holu głównym szkoły w sali gimnastycznej odbywał się teleturniej dla klas I-III szkoły podstawowej pt. „Mądra główka, piękne słówka – makówka”. Teleturniej wraz z poprzedzającym występem teatralnym poprowadził Teatr Jo Art Show pod kierownictwem pani Joanny Stanowskiej. Dzieci bawiły się wyśmienicie. Wszystkie dostały drobne upominki i dyplomy.

Wszystko, co dobre, szybko się kończy. Nasza uroczystość dobiegła końca około południa. Cieszymy się, że mogliśmy trochę lepiej poznać nasz język. Dziękujemy paniom polonistkom za

przygotowanie wszystkich atrakcji, a znakomitym gościom oraz uczniom za przybycie i dobrą zabawę. Mamy nadzieję, że spotkamy się znowu za rok, aby świętować kolejny Dzień Języka Ojczystego!

Zachęcamy wszystkie mazowieckie placówki edukacyjne do celebracji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego. Takie świętowanie pomaga lepiej poznać język nie tylko polskim, ale i obcojęzycznym dzieciom, których w szkołach jest coraz więcej. Pokazujemy to, co mamy najlepsze i włączamy nasze dzieci w kulturę właśnie poprzez ciekawą zabawę, równocześnie kształtując wszystkie kompetencje kluczowe, od czytania po umiejętność pracy zespołowej. Mamy nadzieję, że nasz projekt będzie dla Państwa cenną inspiracją.

Dr Iwona Artowicz-Skowrońska jest absolwentką Wydziału Polonistyki UW, doktorem nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, nauczycielem emisji głosu dla nauczycieli, polonistą w Gimnazjum im. Żołnierzy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” w Brwinowie, członkiem Towarzystwa Kultury Języka przy UW, autorką kilkunastu artykułów o charakterze naukowym i dydaktycznym. Współpracuje i sympatyzuje z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Warszawie.

